

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

7. Profertur quartus effectus illius diversitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

113
tio est, de qua tradenda in eodem loco sum-
mis viribus satagebat, quod gratia status in-
nocentiae non donaret meritum, sed illud li-
bero voluntatis arbitrio relinqueret, ut illud
sibi ipsa vel daret, unã cum gratia pro sua li-
bertate cooperando, vel abiceret, nutum
suum concurrũque reprimendo. Nunc ve-
rò gratia potentissima & velle voluntati &
consentire gratia, & cooperationem & me-
ritum donat. Quã de re plura vide libro
primo nostro quem citavimus.

Secundus effectus illius diversitatis est, quod
opus ac meritum quod sibi voluntas cum ad-
jutorio sine quo non, parere poterat, futurum
esset humanum; nunc verò divinum, tanquam
donum gratiae Dei. *Humana hic merita conti-*
ceſcent, quae perierunt per Adam; & regnet, quae
regnat Dei gratia per Iesum Christum Dominum no-
strum. Cur quælo merita nunc humana con-
ticeſcant? Cur merita in Adam perire, cum
nec ibi sine Dei gratia meritum haberetur?
Nempè, quia ab homine, non à gratiã profi-
cisciebatur, quòd eius adiutorio voluntas ute-
retur. Vt enim fatiatissimè docet Augusti-
nus, Deus illud adiutorium in humane voluntatis
arbitrio relinquebat. Vnde fiebat necessariò,
ut quãvis opus non fieret sine gratiã, non
tamen gratiã sed voluntati tribui deberet, li-
cet operatio & meritum ex utroque seque-
retur. Quemadmodũ hoc Scholastici recen-
tiores satis disertè explicare norunt, quando
in voluntatem referunt neglectũ gratiã suffi-
cientis, & determinationem gratiã congruã,
quae simili modo ut adiutorium primi homi-
nis præsto est voluntati, quemadmodũ supra
ex propriã eorum confessione declaratum est.
Nemini enim dubium esse potest, tam homi-
nis esse, & homini tribuendum esse, & huma-
ni operis esse, quod quis aureo calamo
scribat, quam stanneo vel plumaceo; quod
quis habitum virtutis ad opus applicet, quam
vitii. Vt nihil rectius ab Augustino dici
potuerit, quam humana fuisse futura Adami
merita, taliaque merita, hoc est, talium meri-
torum potestatem in Adamo periisse. Vt sic
intelligeremus illam diversitatem duplicis
adjutorii; illius videlicet quo tunc concur-
rante homo sibi meritum comparare poterat,

& illius quo nunc faciente meritum homini à
Deo dari debet.

Tertius effectus ex secundo fluens, quod
tunc æterna beatitudo non esset consequenter
gratiã specialis donum, sed merces meriti futu-
ra: nunc ipsa quoque beatitudo gratis datur. Sci-
endum etenim mercedem habere quandam
cum gratuita donatione repugnantiam. Nemo
quippè dixerit id tanquam mercedem dari,
quod omnibus modis gratis datur, sicut hoc
Apostolus ad Romanos docet: *Si autem gratia*
iam non ex operibus &c. Merces enim intrin-
secè meritum respicit. Hinc fit, ut ubi meri-
tum est gratuitum gratiã donum, merces
quoque sit gratia; & è contrario, ubi meri-
tum non est speciale gratiã donum, sed ex
humanã voluntate proficiscitur, nec merces
quoque speciale donum esse possit. Iam autem
docuit Augustinus Adami meritum (idemque
de Angelis iudicium est) quãvis non sine
gratiã adjuvante fieret, non tamen gratiã do-
nante comparatum; unde ex consequenti
constanter tradit, gloriam eis mercedem fu-
turam fuisse, quæ nobis est gratia: *Quæ (con-*
firmitio gloriæ) futura erat homini, sicut facta rep. & grat.
est Angelis sanctis merces meriti. Nunc autem per
peccatum perditò bono merito, in his qui liberantur
factum est donum gratiã, quæ merces meriti futura
erat. Quod non aliã ex causã verum est, vel
esse potest, nisi quod gratia primi hominis &
Angelorum non erat adiutorium quo meritum
fieret ac donaretur; sed tantum sine quo non fie-
ret, ipsã voluntatè hoc sibi meritum operan-
te ac donante, in cuius libero arbitrio & usus
adjutorii & meritum relinquebatur. Nunc
autem gratia medicinalis est adiutorium quo fit
meritum, hoc est, quo Deus infirmam vo-
luntatem & velle & operari facit & meritum
donat. Ex quo necesse est, ut consequenter
tali voluntati *vita æterna sit gratia.* Vt enim
rectissimè Augustinus: *Et ipsa (vita æterna*
nunc) gratis datur quia gratis data est illa cui datur,
hoc est, ut explicat, vita bona seu meritum
gloriæ, quod in primi status integritate non
gratis donabatur, sed pro voluntatis arbitrio,
non sine gratiã adiutorio, parabatur. Quã de re
vide plura ex Augustino in eodem libro nostro
de statu primi hominis & Angelorũ disputata.

CAPVT SEPTIMVM

Profertur quartus effectus illius diversitatis.

114
QVARTVS effectus illius diversita-
tis adjutorii est, quod Angeli boni
rei ipsa per liberum arbitrium in ve-
ritate steterunt, & in ipso gratiã
adjutorio permanserunt: nunc ipsa permansio
in veritate & gratiã, per medicinale adju-
torium libero arbitrio dari debet. Docet hoc
frequenter Augustinus, qui quemadmodum
operari & mereri tribuit viribus integre li-
bertatis Angelorum, ita etiam in veritate

persistere, concurrente scilicet primi generis
adjutorio sine quo permanere non poterant.
Nam cum de Adamo sæpius dixisset Augusti-
nus, quod haberet adiutorium sine quo non
poterat perseverare, si vellet, utriusque partis
optione in eius arbitrio collocata, tãdem adij-
cit: *Sed quia noluit permanere, profecto eius culpa*
est, cuius meritum fuisset, si permanere voluisset:
sicut fecerant Angeli sancti, qui cadentibus alijs
PER LIBERVM ARBITRIVM, PER IDEM

L. de cor-
rep. & grat.
cap. 11.

LIBE-

LIBERVM ARBITRIVM steterunt ipsi. **A**perleuare non poterant, sed in ipsorum arbitrio ita collocatum, ut cum illo perseverarent in veritate, si velleat. Ex quo sequatur necessarium, ut (quemadmodum hoc etiam ipsemet Augustinus iam supra tradidit) & stare in veritate, perinde ut cadere ex veritate possent per liberum voluntatis arbitrium. Cuius exemplum in seipsis pro utraque parte Angeli prebuerunt. Nunc vero, postquam illa magna potestas & libertas voluntatis per concupiscentiam violata est, ipsum velle bonum, ipsum operari bonum, per adiutorium Christi *medicinale quo* agroti infirmæque voluntati dari debet, quæ alioqui cum quocumque adiutorio sine quo non, seu adiutorio sufficiente aut congruo talem libertatis vegetam potestatem postulante, nunquam in æternum est volitura, aut velle potest. Et ista vera ratio est, cur indifferentiam talis adiutorii causamque dandi illud innocentibus creaturis, semper in potentiam arbitrii sani referat, utpotè, quod ita liberum esset, ut bene velle posset & male, hoc est, ut seipsum posset non tamen sine adiutorio, in utramvis partem flexere. Nam hinc est illud: *Quæ libertas in illius prima conditionis præstantia quantum valuerit apparuit in Angelis.* Hinc illud: *Quæ demonstrata est etiam potentia liberi arbitrii.* Hinc alia multa, quæ superius de illâ potentia primæ libertatis diximus. Imò vero ipsissima genuina, vera ratio, cur Deus tale genus adiutorii, quod non voluntatem secum raperet ut sibi coinflueret, sed ad coinflendum secum à voluntate raperetur, hæc erat, ut per hoc daretur locus ostendendi quantum esset vigor ac potestas integræ libertatis, quæ sibi ipsi & opus & meritum & perseverantiam dare, adiutorio sibi cooperante, poterat. Vide quanta illud constantia & asseverantia, tanquam Apostolicam fidem Apostolicis verbis traderet, hoc Augustinus affirmet: *Saluberrimè confitemur, quod rectissime credimus, Deum Dominumq; rerum omnium sic ordinasse Angelorum & hominum vitam, ut in ea prius ostenderet, QUID POSSET EORVM LIBERVM ARBITRIVM: Deinde quid POSSET sua gratia beneficium iustitiæq; iudicium.* Et quid tandem potuit eorum liberum arbitrium? Nimirum, cum adiutorio sine quo non in veritate stare, quemadmodum cadere ex veritate. Hoc enim est istud quod subiungit, quod malis cadentibus per liberum arbitrium, **C**eteri per liberum arbitrium in veritate steterunt. Et quid potest suæ gratiæ beneficium? Nimirum per aliud adiutorium quo ipsum velle voluntati restituere, ut non solum velit, sed adversus omnes propriæ concupiscentiæ tempestates invictè velit: quod ei cum pristino gratiæ adiutorio post miserabilem suum casum per liberum arbitrium impossibile est.

Ibid. c. 10.

Vide lib. cit. cap. 10. 7. 6. 8.

Lib. de dono perf. c. 7.

Ibid.

Ibid.